

Еврейлерге пічік

Иң пурұнғы тұстардан пасти Христос ўгредиин істесчеткеннер, ту пікіктің авторы позын адабааннаңар, аның кем полғанынанар сүрығда пір чөпке килбееннер.

Піреезі авторға Павел илтіні санапчалар. Че пазылғанынаң паза сағыс ондайынаң ту пічік Павелнің пасха пічіктеріне тойй нимес. Пасха істе-зігчілер аның авторына Павелнің хабасчыларының, Варнаванаң Апол-лостың, піреезі полған полар тіп, санапчалар, хайзылары пасха кізілерінің адабохчалар. Пурунғыдо Христос ўгредиинің пір ўгретчізі теен полған: «Тигіриб „Мин аны пасхам“ тіп поларых».

Пічіктің адалғаны паза киречілес ондайы аның еврей христианнарға пазылғанын көзітче. Оларның тигіриблері хайда орныхханы пілдізі چоғыл – Римде, Иерусалимде, Александр-саарда алай піреес пасха орында ба. Пічік наа эраның 60–70 ылларында пазылған полар.

Авторның öён пöгіні – Христос киртінізі, иудейлернинен тиннестіре, артық полчатханын көзідері. Ол ондайнан автор, пічинин адапчатхан кізілерні Христосха киртіністе пик ползыннар паза аар тұстар килібіссе, иудаизмге айлан парбазыннар тіп, тимнеп саларға харасча. Пурунғы тұстарда ухаанчылар паза ангеллер кізілерге Худай хабарын чарлааннар. Амды, тізен, Худай Оолғы Христостың, сын-чахсы Абыстың паза олох тұста сын-чахсы Толығның тұзы читті.

Христостың Позын тайыға салғаны киртінчткеннеріні санайға қазых-таң ахтабысхан.

Христоснан хада поларына кізі Ағаа киртінгенінен пастыра читче. Пурунғы Молчағдағы көп кізі, постарының ізеністерінің толғанын көр-гелекке дее, ідәк христианнар, киртіністері учүн сүрдірзелер дее, Худай-ға киртінген чіли, Христосха киртінерге киректер.

Худай Оолғының пастыра чоохтапча

1 Худай пурунғыдан ала ён-пазы ондайларнаң обекелерібіске ұхаанчылар^c пастыра көп хати чоохтанған.² Пу халғанчы күннерде, тізен, Ол піске Оолғының пастыра чоохтаан. Худай Оолғын прай нименің ээзі полар тіп чарат салған паза Аның пастыра тилекейні чайап салған. ³ Оолғы – Пабазының сабланызының чарии полып, Аның сын Позының омазы полча. Ол Позының күстіг сөзінең тиксі-тилекейні орнында тутча. Ол, пісті чазыхтарыбыстан^c ахтабызып, тигірде илбек Худайның он саринда одыр салған.

Худай Оолғының илбегі

⁴Худай Ағаа ангеллерден^c хай син пәзік ат пирген, олох син Ол Позы даа ангеллерден пәзік. ⁵Худай ангеллерге пірдеезіне хачан даа тібеен: «Син минің Оолғымзың. Пүүн Мин Сині төрріттім». Піди дее тібеен: «Мин ағаа Паба поларбын. Ол, тізен, Минің Оолғым полар». ⁶Хачан Худай Позының тун Оолғын ах-чарыхсар ысханда, теен: «Прай Худай ангеллері Ағаа пазырзыннар». ⁷Ангеллердендер, тізен, Худай теен: «Худай ангеллерні чиллер осхас итче, нымысчыларны чалын осхас итче». ⁸Позының Оолғынаңа, тізен, Худай теен: «Худай, Синің хан-үлгүн^c түгемес. Кізілернең орта устирзың. ⁹Син орта нимеे хынчазың, чабал нимені, тізен, хырт көрчезін. Аннаңа Худай, синің Худайың, сині таллаан паза сағаа арғыстарыңнаң пәзік өріністі сыйлаан». ¹⁰Худай паза піди теен: «Хан-пиг^c, син пастана чирні төстеп салғазың, анаң Позыңың холыңнаң тигірні чайап салғазың. ¹¹Чир-чалбах таа, тигір дее чох пол паар, Син, тізен, хачан даа поларзың. Олар, иргі кип-азах чіли, изел паарлар. ¹²Син оларны, чорғанны чіли, пүктебізерзің, олар даа, кип-азах алыстырылғанни, алыстырыл паарлар. Че Син алыспинчазың, Синің күннерің дее түгеминче». ¹³Худай ангеллернің пірдеезіне хачан даа тібеен: «Синің ыырчыларыңың азаан алтына сал пирбенімче, Минің он саримда одыр». ¹⁴Ангеллер Худайның нымысчылары ла. Олар арачылан халар кізілернің нымызына чөрерге тұрғызыл парғаннار.

Пістің илбек арачыланызыбыс

2 Аннаңар піс, саба чолға кірбіспес ўчүн, пісті югреткен нимеे ёнетін хайығ саларға кирекпіс. ² Пістің ёбекелерібіске ангелернің пастыра пирілген ўгредігінің Сөзі сын полтыр. Аны сайбааны паза испеені сыйыра орта хатығлатхан. ³ Аннаңар андағ илбек арачыланысты хыйа идіп, хатығластан ҳайди осчаң поларбыс. Пу арачыланыстаң пастан Хан-пиг Позы чарлаан полған. Аны исken кізілер, тізен, піске пу ўгредігінің сын полчатханың көзіткеннер. ⁴ Ағаа хоза Худай, хайхастарны^c, танығларны паза аймах-пасха таңнастығ киректерні киречілес идіп, Худай Худының^c сыйыхтарын Позының көннінче ўлестірген.

Пісті арачыланысха ағылчатхан Иисус

⁵ Худай ангеллерні килер наа чуртас ондайынаң устирға турғыс-паан. Піс аннаңар choохтапчабыс. ⁶ Худай Пічиинде^c хайда-да аннаңар піди choохталча: «Худай! Кемдір ол, кізі, Син аннаңар сағынарға? Алай кемдір ол, Кізі Оолғы^c, Син аннаңар сағыссырирға? ⁷ Син аны ангелдерден тобін түрчеге ле турғысхазың. Син, аны сабланысха паза аарласха қазап салып, Синің холың чайаан прай нимені Аның ўлғүзіне кир салғазын. ⁸ Син прай нимені Аның азаа алтына тастаазын». Мында «прай нимені Аның азаа алтына» тіп choохталча. Аңзы Аның холына кірбеең ниме халбааның таныхтапчая. Че сағам піс прай ниме Аның ўлғүзінде полчатханың көрбинчебіс. ⁹ Че піс Иисусты көрчебіс. Худай, кізілерге паарсап, Иисусты оларның прайзының ўчүн өлерге ысхан. Аннаңар Аны ангелдерден тобін ўр нимеске ле турғысхан. Иисус ирееленісте ўрееннер, тізен, Худай Аны сабланысха паза аарласха қазап салған.

¹⁰ Чуртасты чайап салған паза прай нимеे тын кирген Худай орта иткен. Ол, Иисусты ирееленістері пастыра сынап, Аның толдыра киртістіг полчатханың көрген. Иисус кізілерні сабланыстығ арачыланысха ағылча нооза. ¹¹ Чазыхтан арығлапчатхан Иисус кізі полча, чазыхтан арығланчатханнары даа – кізілерөк*. Аннаңар оларны харындастар тіп адирға Ағаа уйадыстығ нимес. ¹² Ол Худайға тіпче: «Харындастарыма Синің адың ғарлабызарбын. Оларның чылылығларында Сині сарыннаң сабландырарбын».

* ^{2:11} Пу стихты піди дее онарарға чарир: «Чазыхтан арығлапчатхан Иисусты паза чазыхтан арығланчатхан кізілерні хайзын даа пір Паба чайап салған».

¹³Ол ідök тіпче: «Худайға ізенербін» паза «Мин мынабын, мағаа Худай пирген палалар даа мына». ¹⁴Пу палалар ит-ханның кізілер полчатханнаңар, Иисус таа оларох осхас: кізі ит-ханында килген. Ол аңзын кізілерні өлімге ағылчан күзі пар сайтанны^c Позының өлімінен чиніп алар ўчүн иткен. ¹⁵Ол ондайнаң өлерінен хорыхчатханнаңар чуртастары тооза хулда чөрген кізілерні пос иткен. ¹⁶Пілдістіг нооза Иисус ангеллерге нимес, че Авраамның^c төліне полысча. ¹⁷Аннаңар Иисусха, Худайның алнында сын паза чағбан чүректіг ин улуғ абыс^c полар ўчүн, Авраам төлі осхас поларға кирек. Прай ол ниме Худайдан кізілернің чазыхтарын тастабызарданаң сурыйып алар ўчүн полған. ¹⁸Иисус, Позы даа сынатырған паза ирееленген ўчүн, амды сынатырчатхан кізілерге полыс полар.

Иисус Моисейдең улуғ

3 Ах-арығ^c харындастар, пісті дее Худай тигірзед хығыртхан! Худай пістің киртінізібістің ин улуғ Абызы поларға тіп ыс-хан Иисустанар сағынчадыңар. ²Моисей^c Худайның туразындағы тоғысха киртістіг полған чили, Иисус таа Аны ысханға киртістіг полған. ³Тураны пүдірген кізі пүдір салған туразынаң артық сабланысха турысча. Иисус таа ідök Моисейнің сабланызынан артық сабланысха турысча. ⁴Ноо даа тураны кем-де пүдір салған. Худай, тізен, прай нимені пүдір салған. ⁵Моисей, Худайның чонына полызып, киртістіг нымысчы полған. Аның пастыра Худай соонаң полар нимеденер чарлаан. ⁶Христос, тізен, Худайның Оолғы полызып, Худайның туразынаң устирға турғызыл парған. Піс – Аның туразыбыс, сынаң, түгеде махачы тудынчатсабыс паза Худайға ізенізібіснен махтанзабыс.

Худай пирчеткен тынанчаң орын

⁷Аннаңар Худай Худы піди тіпче: «Пүүн Худайның ўнін ис-четсөндер, ⁸тас чүректіг полбанар. Ёбекелерін, хуу чазыда сынатхан туста Мағаа удурласханда, андағ полғаннаր. ⁹Олар хырых чыл изере мин иткен киректерні көргеннер. Андағ даа полза, Мині сыныхтааннаր паза Минің тыстанызымны сынааннар. ¹⁰Аннаңар Мин, пу төлге тарынып, теем: „Чүректері Миннең ырап ла одырча, Минің чолларымны олар пілбінчелер“. ¹¹Пу төлге ёк-пем көдіріл парып, сөс пиргем: „Мин пирчеткен тынанчаң орынға олар хачан даа кіrbестер“».

¹²Харындастар! Чүректерің чабал, сын нимес полбазын, тіріг Худайбыстан хыйа парбазын тіп, сизінің. ¹³Чазых сірепнің чолдан хыйыстырыбызып, очес пол парбастьарын ўчүн, күннің сай удур-төдір көннілерің көдірізін. Иди Худай Пічинде «пүүн» тіпчеткен тус иртіскенде итчедін. ¹⁴Піс Христоснан хада тоғынчабыс. Сынап парабох алған чұртасты ікінчілес чох читіре хайраллап халзабыс, іди ле пол турар. ¹⁵Худай Пічинде choохталча нооза: «Пүүн Худайның ўнін исчетсөнөр, тас чүректіг полбаңар. Ёбекелерің, хуу چазыда сыннатхан туста Maғaa удурласханда, андағ полғаннар».

¹⁶Худайның ўнін истіп, Ағаа удурласхан кізілер кемнер полғаннар? Моисей Египеттен сығарған кізілернің праизы полған нимес пе зе? ¹⁷Кем Худайны хырых чыл ёкпелендірген? Чазых ит салып, сёйктері хуу چазыда чат халған кізілер полбаан ма ол? ¹⁸Кемні Худай «Мин пирчеткен тынанчаң орынға олар хачан даа кіrbестер» тіп харғап салған? Ағаа удурласханнарны нимес пе зе? ¹⁹Ам піс көрчебіс: олар Худай молчаан орынға киrtіnіc چохтарынанар кір полбааннар.

4 Худай піске тынағ пирерін молчаан. Аннаңар, піреелерің аны ал полбин халбас үчүн, сизіктіг полыңар. ²Піске дее, Моисейнен хада парғаннарға чіли, Чахсы Хабар читірілген. Че олар исken нимені посха албааннар, киrtіnmeеннер. Аннаңар оларға ол хабар тұза полбаан. ³Піс, киrtіnчеткеннер, Худай молчаан тынағны алчабыс. Худай, тилекей чайалғанда, прай тоғызын ит салған даа полза, піди теен: «Пу төлге ёкпем көдіріл парып, сөс пиргем: „Мин пирчеткен тынанчаң орынға олар хачан даа кіrbестер“». ⁴Худай Пічинде хайда-да چохтал парған нооза: «Читінчі күнінде Худай, прай Позының тоғызын ит салып, тынанған». ⁵Че олох туста піди چохталча: «Мин пирчеткен тынанчаң орынға олар хачан даа кіrbестер». ⁶Пу Чахсы Хабарны пурнада исken кізілер, Худайның چоғын испеенненер, пу тынаға чит полбастьар. Аннаңар пасха кізілерге тынағ ал полчаң ондай пар. ⁷Худай, наа күн чарлап, аны «Пүүн» тіп адап салған. Көп тус ирткен соонаң Худай аңзын Давид^c ханның пастыра чарлаан. Алында چохталған полған: «Пүүн Худайның ўнін истіпчесөнөр, тас чүректіг полбаңар».

⁸Иисус Навин оларға Худай молчаан тынағ пирген полза, аның соонда пасха күнненер چохталбасчых. ⁹Аннаңар Худайның

чонына Худай тынанған осхас тынағ пирілер. ¹⁰Худай молчаан тынағны алған кізілер, Худай Позының тоғызынаң тынанған чіли, постарының тоғыстарынаң тынанып алғаннар. ¹¹Пу тынағ орнына кірер ўчүн, прай ниме идерге құстенеенер. Моисейнен хада чөргеннер чіли, соох испес полбаанар.

¹²Худайның сөзі тіріг паза позының тоғызын ит парча. Ол ікі сари чітіділген хылыстаң даа чітіг. Ол, тирем өтіп, кізінің тынын худынаң, сөйктерін, тізен, чіліңнерінең чар полар. Ол түйүх сағыстарны даа, чүректің назыт хынығыстарын даа чарғылапча. ¹³Худайдан пір дее ниме назыр полбассын. Прай чайалған ниме Аның хараа алнында паза Ағаа азых. Аның алнында піс иткен киректерібіс ўчүн нандырығ тударбыс.

Иисус пістің ин улуғabyзыбыс

¹⁴Пістің Ин улуғ абыс Худай Оолғы Иисус пар. Аның тигірдегі Худайның алнында даа турыбызар ондайы пар. Аннаң пістің кильтінізібіске пик тудыныңар. ¹⁵Читпестерібіске үрек-сібес ин улуғ абыс нимес ол. Пістің прайзыбызох чіли, Ол сыннатхан, че назыхха кірбеен. ¹⁶Аннаң піске паарсазы толдыра Худайның алнына тідімніг килерге чарир. Анда хызылчатхан тузыбыста піске полыс пирер ўчүн, Худай піске өлчей паза паарсас пирер.

5 Кізілернің санынаң табылған ноо даа ин улуғ абыс оларның ўчүн Худайның нымызына чөрерге турғызыл парған. Ол, Худайға сыйыхтар салып, кізі назыхтары ўчүн тайығ^c итче. ²Ол ин улуғ абыстың читпестері пар. Аннаң ол, пілістері читпинчеткен паза алчаастар итчеткен кізілерге айап, өкпезін читірбинче. ³Позының читпестері парданар, тізен, ағаа пасхаларының на назыхтары нимес, че позының даа назыхтары ўчүн тайығ идерге кирек. ⁴Пос кённінче пірдеезі ин улуғ абыс пол полбас. Ааронны таллаан чіли, ин улуғ абысты Худай таллир.

⁵Ол ондайнаң Христос таа ин улуғ абыстың сабланызын паза адын Позы албаан. Че Худай Ағаа теен: «Син Минің Оолғымзың. Пёён Мин Сині төріттім». ⁶Худай Пічиинің паза пір орнында Худай тіпче: «Син хачан даа Мелхиседек осхас абыс поларзың». ⁷Иисус чир ўстүнде чөргенде, пазырып ала, харах назын төгіп, оорлап, Худайны алдаан. Аның Иисусты әлімнен ал халар ондай полған нооза. Иисус, Худайны улуғлап, Аның

choоғын исken, аннаңар Худай Аның алданызын ис салған. ⁸Че Иисус Худайның Оолғы полза даа, Ол ирееленістің пастыра чоох истерге югреніп алған. ⁹Хачан Ол кирек тиміне чит парғанда, Аның choоғын исчектен кізілерге мөгі арачыланыс пирчен ондай полған. ¹⁰Худай, тізен, Аның, Мелхиседек осхас, ин улуг абыс полыбысханын чарлаан.

Киртіністі тастабаңар

¹¹Анзынанар мин сірерге көп choохтап поларчыхын. Сірер истерге арғаастанчатханнаң, анзын сірерге онарылдыра choохтирга сидік. ¹²Сірерге постарыңа югретчі полыбызыарға тус читкіче полған. Че Худай сөзі choохтапчатхан оланаң нимелерге сірерні ам даа югредерге кирек. Пасха ондайнаң choохтаза, улуғ кізі чіпчеткен чиистің орнына сірер ам даа сүтнен не азыранчазар. ¹³Сүтнен азыранчатханы ыңаачах полча. Андағ кізі чахсынаң чабалны талластыр полар ба за. ¹⁴Хатығ чиис улуғ кізілерге пиріледір. Олар көпті көргенненер, чахсыны чабалдаң талластыр пілчелер.

6 Христостанаң югредігінің пастағларын ўзўрбин, ник киртіністің кізілерге килістіре choохха кіреенер. Аннаңар, киртіністің төстен хатап салбин, Худайға кирек чох киректерні тастирданар паза киртінеріне айланарданар югретпееенер. ²Кіреске түзе-ріненер^c, кізілернің пастарына хол саларданар, оліглер тірілеріненер паза түгенчі күннің^c чарғызынаңа choохтаспаңар. ³Итсе, Худай пирзе, анзын даа choохтазарбыстар. ⁴Пірее кізілер киртіністерінен хыйа парчалар. Олар Худайның қариинаң қарыдыл парған полғаннар. Олар тигірден түскен сыйыхты сынааннар, оларның істілерінде Худай Худы полған. ⁵Олар Худай сөзі чахсы полчатханын чуртастарында постары көргеннер, Худай ўлгүзінің күзін сизінгеннер. ⁶Че олар киртіністерін тастабысханнар. Андағ кізілерні Худайға хатап айландырчан ондай choыл. Олар, Худайның Оолғын хатап кіреске хазап, Аны үйатха сухчалар нооза. ⁷Наңмыр көп хати суғлаан чир, анда тоғынчатхан кізілерге тузалығ бозімнер ёскіріп, Худайның алғызын алча. ⁸Че пуртах отнаң хазалчыхтар сығарчатхан чир пір дее нимең чара-бинча. Андағ чирні Худай харғапча. Ол ѡртке чох иділер.

⁹Хынғаннарым! Піс піди тіпчеткен дее ползабыс, сірерні андағ ниместер тіп ізенчебіс. Піс сірернің арачыланысха тудынчватханнарының пілчебіс. ¹⁰Худай саба идер choыл. Ол сірернің

хайди тоғынғаннарыны паза Позына хайди хынғаннарыны ундуутпас. Сірер Худайға хынчатханнаң, пасха ах-арығ кізілере польсазар паза польсазар нооза.¹¹ Мындағ құстеністі сірернің полғаны ла түгендікіне теере көзітсін тіп сағынчабыс. Андада прай ізенчеткен нимелерің толар.¹² Піс, сірерні аргаастанмазыннар, че киртінчеткен паза прай нимее тыстанчатхан кізілере көўксіннер тіп, сағынчабыс. Андағ кізілер Худай мол-чаан нимені аладырлар.

Худайның ізестіг сös пиргені

¹³Худай Авраамға сös пирчеткенде, кирече Позы Позын турғысхан. Позынаң улуғ пірдеезі чох полған нооза.¹⁴Худай теен: «Мин сині алғирын паза көп тöl сағаа пирербін».¹⁵Авраам, тыстанаачызы ўчён, Худай молчаан нимее читкен.¹⁶Кізілер молчапчатсалар, постарынаң улғны кирече хығыртчалар. Ноо даа таласты молчағнаң тоозадырлар.¹⁷Худай кізілере молчағ пирген. Ол даа Аның молчаа хайди даа толарын кізілөрні піл-зіннер тіп сағынған. Аннаң Ол пу молчағларның киречізіне Позы Позын турғысхан.¹⁸Худайның киречілөзі паза молчаа алызар чоғыллар. Оларны пиріп, Худай чойлан полбас. Аннаң піс, пу ізеніске килген чон, аның толарына көмес тее ікін-чілебинчебіс.¹⁹Пу ізеніс піске пик паза ізестіг керіп көспезі ос-хас полча. Ол ізеніс пісті Худай храмының көзенөзі кистіндегі ин ызығ^c орынзар апарча.²⁰Иисус, піске чол азып, андар кір-ген. Ол, Мелхиседек осхас, түгеммес тустанға ин улуғ абыс по-лыбысхан.

Мелхиседек Авраамнаң улуғ

7 Мелхиседек* Салим саарның ханы паза Ёёркі Худайның абызы полған. Авраам, көп ханнарны чиңіп, айланчатханда, Мелхиседек аны, удурлап, алғаан.²Авраам ағаа чаада утып алған анинаң онынчы چардығын пирген. Мелхиседек ат «арығ чүректіг кізілөрнің^c ханы» паза «амыр хоныхтың ханы» теенін таныхтапча. «Салим» – ол «амыр хоных» теені нооза.³Мелхисе-дектің паба-ічезі, обекелері кем полғаны пілдізі чоғыл. Аның төрееніненер дее, ўрееніненер дее пір дее ниме пілбинчебіс. Ол, Худай Оолғыох чіли, саңайға абыс полып халған.

* 7:1 Мелхиседек – көр: Пурунғы Молчағның «Пастағлар» (Бытие) кіндезі.

⁴ Көрінцер, Мелхиседек хайдағ илбек кізі полған. Авраам даа, израиль чонының илбек пабазы, позының чаа аниинаң онынчы чардығын ағаа пир салған. ⁵ Прай чон Авраамның төлінең сыххан полза даа, че Левийнің абыс полчатхан оолларына Моисей Чахии^c хоостыра чонның парызынан онынчы чардығын аларға чарадылча. ⁶ Мелхиседек, Левийнің төлі полбинчатса даа, Авраамның чаа аниинаң онынчы чардығын алған. Іди идібізіп, ол Худайның молцаан алған Авраамны алғабысхан. ⁷ Улии кічинин алғидыр. Аңзында ікінчілес қоғыл. ⁸ Парыстың онынчы чардығын чыыпчатхан еврей абыстары ѿлерөк кізілер. Онынчы чардығын чыыпчатхан Мелхиседек, тізен, олардан улуғ – аннаң түгемес хоныхтығ тіп қоохталча нооза. ⁹ Аннаң чонның парызынан онынчы чардығын алчатхан Левийнің ооллары постарының Авраам обекелерінің пастьра Мелхиседекке онынчы чардығын пиргеннер тирге чарир. ¹⁰ Мелхиседек Авраамға тоғасхан туста Левий төреелек тәе полған. Че ол Авраамның ўрен-төлінде полған.

Иисус абыс Левийнің төлінең сыххан абыстардан үлүг

¹¹ Моисей Чахии абыстарны Левийнің төлінең турғысхан. Ол абыстар Худайның пәгінін толдыр полған ползалар, Худайға Ааронның оолларының* орына Мелхиседек осхас абысты турғызыары нимеे киректелердік? ¹² Абыстарны алыстырғанда, Моисей Чахииң даа алыстырарға кирек. ¹³ Абыс тіпчеткен Хан-пигібіс Левийнің сөбігінең полбаан. Аның сөбігінең сыххан кізілерінің пірдеезі тайыщаң орында хайынмаан. ¹⁴ Хан-пигібіс Иуданың^c төлінең сыхханың піс пілчебіс. Моисей, абыстарданаң қоохтап, Иуданың сөбігін адабаан. ¹⁵ Абыстарны табарданаң қахығ алыс парғаны, Мелхиседек осхас, пасха абыс сыхханы хоостыра улам қахсы көрінче. ¹⁶ Хан-пиг, кізі қахығлары хоостыра нимес, че мөгі чуртас^c пирчеткен күске тостеніп, абыс полыбысхан. ¹⁷ Худай Пічиинде аннаң киречілес пар: «Син ҳачанға даа Мелхиседек осхас абыс поларзың». ¹⁸ Абыстарданаң пурунғы қахығ, күзі паза тузазы қохтанар, хыйа иділген. ¹⁹ Моисей Чахии пісті Худайға көні ағылбаан. Че амды пісті Худайға қағдатчатхан артық ізеніс пирілген. Аннаң пастьра піс Худайға қағдапчабыс.

* 7:11 Аарон Левийнің төлінең полған. Ин үлүг абыстарны Ааронның на сөбірлезінең табарға чарадылчан.

²⁰Худай, Хан-пиг хаchan даа абыс полар тіп, молчаан. ²¹Андағ молчағ пасха абыстарға пірдеезіне пирілбеен. Иисусха, тізен, Ол піді тіп молчаан: «Хан Худай^c молчаан паза пирген сөсті сайбас: „Син хаchan даа Мелхиседек осхас абыс поларзың“». ²²Худай сөс пирген. Аннаңар ин артық молчағ сынында тоғынарына Иисус киরтістіг киречі полча. ²³Абыстар, тустаны чидіп, өл парчаннар, оларның орныларына пасхалары турғызылғаннар. Аннаңар турғызылған абыстар көп полған. ²⁴Че Иисус санағай абысха турғызыл парған. Аның абыс полары түгемес. ²⁵Аннаңар Ол Худайға Позының пастыра килчеткеннерні хаchan даа арачылап полар. Иисус, оларданаң Худайдаң сұрынары ўчүн, түгемес хоныхтығ полар. ²⁶Иисус піске ин қилістіре улуғ абыс полча: ах-арығ, чабалы чох, пырозы чох. Ол өзіншілдерден арон турча паза Ағаа тигірден пöзік орын пиріл парған. ²⁷Иисусха, пасха абыстарға чіли, күннің сай тайығ идерге кирек чоыл. Олар аны пастанаңа орнынан, анаң кізілернің өзіншілдерден өзіншілдер. Ол, тізен, прайзының ўчүн пір хати паза хаchan даа Позын тайыға пир салған. ²⁸Моисей Чахии абыстарға оланай, читпестері пар кізілерні турғысқан. Че Моисей Чахииның соонда пирілген молчағ хаchan даа прай чахсы нименің толымы полчатхан Оолғын турғыс салған.

Иисус пістің ин улуғ абызыбыс

8 Піс чоохтапчатхан нименін ёёні мындағ: тигірде Илбек Худайның он саринда одырчатхан ин улуғ абызыбыс пар. ²Ол ин ызық орындағы ин улуғ абыс полча. Ол орын, тізен, кізі холы нимес, Хан Худай пүдірген сын ызық отах полча.

³Полған на ин улуғ абыс Худайға сыйыхтар ағылады, тайығ иледір. Аннаңар пістің дее ин улуғ абызыбыстың ағылчаң нимезі поларға кирек. ⁴Мында, чир ўстүнде, Моисей Чахиинда чоохтапчатхан тайығларны итчекен абыстар парлар. Аннаңар пістің ин улуғ абызыбыс чир ўстүнде чуртаан полза, ол абыс пол полбасчых. ⁵Че хаchan Моисей ызық отах пүдірерге итчекенде, Худай ағаа теен: «Прай нимені, мин сағаа тағда көзіткен ондайча иділзін тіп, сыныхтабыс тур». Аннаңар чирдегі абыстар, тигірдегі зіне көögіп, хобырғаннарына ла килісче. ⁶Амды Худай Иисусты чирдегі абыстарның тоғыстарынаң артық тоғысха таллап алған. Моисейге Худай пирген Молчағның^c хыринда Иисус пирген Молчағ кізілерге артық нимелерге ізеніс пирче нооза.

⁷ Пастағы Молчағның читпестері полбаан полза, ікінчізі кирек-тебесчік. ⁸Че Худай, Позының чонында читпес сарин көріп, теен: «Израильнен Иуданың чонына Нaa Молчағ пирер күннер қидіп одырлар, – тіпче Хан Худай. ⁹Пу Молчағ алындағызынаң, Мин обекелерінні Египеттен қидектеп сығарған тұстағызынаң, пасха. Олар андағы Молчағны толдырбааннаңар, Мин оларны позымнаң хыйа иткем. ¹⁰Хан Худай ідőк тіпче: Килер күннерде Израиль чонына пирчен Молчаам мындағ полар: Минің чахығ-ларымны оларның сағыстарына сиир саларбын, чүректерінде пас саларбын. Мин оларны Худайы поларбын, олар, тізен, Минің чоным поларлар. ¹¹Андада оларның прайлары, ин кічинең ин улиина теере, Мині пілерлер. Аннаңар кізі кізее алай харындаң харындағызына „Худайны пілеріне өл ас пирим“ тирге кирек чох полар. ¹²Мин оларның пыроларын тастирбын, оларның қазыхтарын паза чабал киректерін үндүт саларбын». ¹³Мыны Худай «Нaa Молчағданар» теен. Аңзы алындағы Молчағ иргілен парғанын киречілепче. Иргілен парған ниме, тізен, табыраанча чох иділ парча.

Чирде паза тигірде пазырары

9 Пастағы Молчағда Худайға хайди пазырарданаң қоохталған. Аның хоостыра ызых отах турғызылған. ²Анда «ызых орын» полған. Ол орында қарытхылар полған паза Худайға салылған халастығ стол турған. ³Кöзене кистінде «ин ызых орын» тіп адалчатхан пölік полған. ⁴Анда тадылығ чыстығ отты өртечен алтын чайындылығ орын полған паза алтын тастылығ сундух турған. Сундухта манналығ алтын ідіс, Ааронның хачан-да пүрленібіскен тайағы паза Молчағ пазылған чалбах тастар чатханнар. ⁵Сундухтың ўстүнде ханаттығ ікі ангел иділ парған. Оларның аразында Худай позының сабланызында көрін парчан. Ангеллернің ханаттары Худай чонның қазыхтарын тастаған орынны колеченнер. Че сағам аңзын изерістіре қоохтиры кирек чоғыл.

⁶ Ызых отахта прай ниме піди иділік полған. Абыстар күннің сай, постарының тоғызын идерге тіп, пастағы улуғ отахха кірченнер. ⁷Ікінчі отахха, тізен, пір чылда пір хати ин улуғ абыс ла кірчен. Ол андар соххан малның ханын кир салчан. Ол хан, позын паза оңнабин халып, сайбағ иткен ўчүн, қазыхха кір парған кізілерні арығлачан. ⁸Пу кибірлер пастыра Худай Худы, пастағы ызых отах турғанча, ин ызых орынзар өл азылбазын

піске көзітче. ⁹Ол ызыых отах пістің тустың омазы полча. Пу тусста ағылған сыйыхтар паза иділген тайығлар оларны итчеткен кізіні арығ чүректіг итпинчелер. ¹⁰Моисей Чахииның чарадығлары чиилчеткен, ізілчеткен нимелердендер, аймах чууныстарданар чоохтапчалар. Олар ідәк кізінің істін алыстырбінчатхан чахығларданар чоохтапчалар. Олар Худай прай нимені наа ондайнаң идібізер тусха теере пиріл парғаннар. ¹¹Че Христос, киліп, піске соонар полар чахсы нимелернің ин улуғ абызы полыбысхан. Позының тоғызын итчеткен ол ызыых отах кізі холынаң пүдірілген ызыых отахтаң хай-хай артых. Ол пу чирде турбинча нооза. ¹²Христос ин ызыых орынға кіргенде, öскілернің алай пызоларның ханын хада албаан. Че Позының ханынаң пір хати андар кіріп, пісті хулдаң санайға позытхан. ¹³Öртеен хазыраның ойбазынаң поралалған öскілернен пұғаларның ханы, Чахығ хоостыра Худайның алнында қазыхтығ кізілерге чачырадылып, оларны арығлапчатхан полза, ¹⁴андада Христостың ханы хай син артых арығлап полар. Ол Позы пір пыро чох полчадып, Худай Худайның пастыра Позын тайыға Худайға пирінген. Амды Ол пісті, ёлімге ағылчатхан киректерден арығлап, тіріг, сын Худайның нымысчылары поларға ўгрет салар.

¹⁵Аннаңар піске Нaa Молчағны пирген кізі Христос полча. Ол кізілернің пастағы Молчағның тузында иткен сайбағлары ўчүн ѡл парған. Аның сұлтаанда Худай мөгі чуртас аларға хығыртхан кізілерге молчаан нимені пирче. ¹⁶Кізінің хумартхы сөзі* толдырылар ўчүн, ол кізі ѡл парапға кирек. ¹⁷Кізі тірігде, аның хумартхы сөзі күзіне кірбеен полча. ¹⁸Аннаңар, пастағы Молчағ алылчатханда, хан киректелген. ¹⁹Моисей пастап Чахииның чарадығларын чонға чарлаан. Анаң пызоларның паза öскілернің ханын алып, суғнаң порабысхан. Аның соонда хызыл ѿңе сырлалған түкті паза иссоп ағастың салаазын алып, ханың суға ѡлlep, чонға паза Чахығ кинdezіне чачыратхан. ²⁰Анзын идіп ала, ол теен: «Пу хан Худай сірерні толдырызыннар тіп чахаан Молчағның киречізі полча». ²¹Пуох ханнаң ызыых отахха паза анда тузаланылчатхан ідістерге чачырадыбысхан. ²²Моисей Чахий хоостыра прай даа ниме ханнаң арығлалча. Қазых таа, хан төгілзе ле, позыдылча.

* 9:16 Грек тілінде «хумартхы сөс» паза «молчағ» теенін пір сөс таныхтапча.

Христостың тайиши чазыхтаң арығлапча

²³ Тигірдегіні сомнапчатхан нимелер малның ханынаң арығла-
ларға кирек полғаннар. Че тигірдегізі сын позы аннаң артық
тайығ киректепче. ²⁴ Христос, тигірдегізін сомнапчатхан, кізі хо-
лы иткен ин ызыых отахха кірбеең. Ол, амды пістің үчүн Худай-
ның алнында турызарға тіп, тигірге кірген. ²⁵ Кізілернің абы-
зы позының ханын нимес ин ызыых орынзар пір чылда пір хати
кирчен. Че Христосха Позын тайыға хати-хати саларға кирек
чоғыл. ²⁶ Іди киректелген полза, Ағаа, чир пүткеннен ала, көп
хати ирееленерге килізерчік. Ағаа, тізен, чазыхты соҳидер үчүн,
Позын тайыға пирип, тұтғенці құннерде пір ле хати килерге ки-
ректелген. ²⁷ Полған на кізее, пір хати оліп, Худайның қарғызын-
да тураарға киліс парча. ²⁸ Христос таа ідәк, көп чонны чазыхтаң
арығлабызар үчүн, Позын пір хати тайыға салған. Икінчізін ол,
чазыхтаң арығлабызарға тіп нимес, че Аны сағыпчатханнарны
аракышылар үчүн килер.

10 Моисей Чахии сын нименің киртістіг омазы даа полбаан.
Ол килер чахсы нименің көлөгі ле полған. Чахығ хоости-
ра кізілер чылдан чылға пір тойй тайығлар итчендер. Че аны
тайығ итчеткен кізілерні артық итпинче. ² Тайығ иткені кізілер-
ні чазыхтарынаң пір хати сынап арығлабысчатхан полза, олар
андада, постарын пыро соҳи тіп санап, тайығларны паза итпес-
чіктер. ³ Сынында, тізен, чылның сай иділчеткен тайығлар кі-
зілерні чазыхтарынаң сағындырғаннар. ⁴ Пуғаларның паза
оқсілернің ханы кізілерні чазыхтарынаң арығлап полбас нооза.
⁵ Аннаңар Иисус, тилемекізер парчатханда, Худайға теен: «Син
сыйыхтарны паза тайығларны киректебинчезін. Че син мині
кізі ит-ханнығ поларға тимнеп салғазын. ⁶ Син кізілернің, ча-
зыхтаң арығланарға идіп, тайығ орнында малны ёртепчеткенне-
рін дее, тайығ итчеткеннерін дее көнніңе албинчазын. ⁷ Андада
Мин теем: „Мин мынабын. Миннендер Моисей Чахииңда пазыл-
ғаны хоостира, Худай, Мин Синің көннінні толдырарға парири-
бын“». ⁸ Иисус пастап теен: «Син кізілернің чазыхтардан арығ-
ланар үчүн малны ёртепчеткеннерін паза тайығ итчеткеннерін
көнніңе албинчазын». Прай пу тайығлар Моисей Чахии хоос-
тира иділчелер. Андағ даа полза, Ол іди теен. ⁹ Анаң Иисус теен:
«Мин мынабын, Худай, синің көннінні толдырарға паририбын».

Анзы Моисей Чахии хоостыра иділчеткен тайығларны чох ит-четкенін, оларның орнына Христостың тайиин тұрысчатханын таныхтапча.¹⁰ Иисус Христос Худай Аннаң киректеен ни-мені иткен. Аннаар Иисус Христостың иді-ханы пір хатап тайыға салылғанынаң піс прайзыбыс назыхтаң арығланчабыс.

¹¹ Полған на абыс, күннің-танда храмда^c тоғынып ала, көп хати олох ла тайығларны иедір. Че ол тайығлар кізілеріні назыхтаң арығлап полбинчалар.¹² Христос, тізен, назыхтар ўчүн пір ле тайығ иткен. Аның салған тайии саңайға даа читче. Анзын ит салғанда, Ол Худайның он саринда одыр салған*. ¹³ Анда одыра, Иисус Позының ыырчыларын Худай Аның азаа алтына сал пиерін сағыпчада.¹⁴ Пір ле тайығ идіп, Христос назыхтаң арығланчатханнарны саңайға сулу толдыра кізілер ит салған.¹⁵ Худай Худы анзын киречілепче. Ол піди тіпче:¹⁶ «Хан Худай теен: Килер күннерде оларға пирчен Молчаам мындағ полар: „Минің чахығларымны оларның чүректерінде пас саларбын, оларның сағыстарына сиир саларбын.¹⁷ Оларның назыхтарын паза чабал киректерін, тізен, паза сағыста тутпаспын“». ¹⁸ Назыхтар позыдыштасалар, тайығ идері паза киректелбінче.

Худайға чағын полыңдар

¹⁹ Харындастар! Иисус Христостың тәгілген ханы піске ин ызых орынзар тідімнің кірерге қаратча. Ол піске наа чол, чуртас пирчеткен чол ас пирген.²⁰ Пу чол көзене қистінзер, ин ызых орынзар апарча. Ол чолны Иисус Христос Позының иді-ханын тайыға салғанынаң асхан.²¹ Амды Худайның прай ибінең устап-чатхан пістің илбек Абызыбыс пар.²² Худайға азых чүректіг, пик киртіністіг килеенер. Чүреебісті кірліг сағыстардаң арығлап, идібісті арығ суғнаң чууп алып, Ағаа қағдаанаң.²³ Пістің choox-tapchatxan ізенізібіске пик тудынаанаң. Сос пирген Худайға піске киртінерге қарир нооза.²⁴ Удур-төдір полызызаанаң, хынарга паза чахсы киректер идерге көйктірізеенер.²⁵ Хай піреелері ит-четкен чіли, чылығларыбысты тастабаанаң. Хан-пигібістің ки-лер күні қағдарапчатханын пілчеткенібісте, көннілерібісті уламох көдірізеенер.

* ^{10:12} Пу стихты ідőк піди онаарарға қарир: «Христос, тізен, назыхтар ўчүн пір ле тайығ иткен. Анзын ит салғанда, Ол Худайның он саринда саңайға одыр салған».

²⁶ Сынны піле-тура, чазыхта чуртирга хынчатсабыс, пісті чазыхтан арығлап алған тайығ чоғыл. ²⁷ Андада піске Чарғы күнін паза Худайға тоғырланчатханнарны чох итчеткен чалынны, хорығып ала, сахтиры ла халча. ²⁸ Моисей Чахиин сайбаан кізіденер ікі-ўс киречі чоохтаза, ол кізіні айағ чох ёдірбісченнер. ²⁹ Андағ полза, Худайның Оолғын нимесе салбинчатхан кізілер-нен ниме полар? Олар молчағны таңмалапчатхан паза чазыхтардан арығлаан ханының төгілгенін аарлабинчалар. Олар паарсах Худай Худын сөклемчелер. ³⁰ Піс піди теен Худайны пілчебіс: «Мин ёс аларбын. Мин оларға нандыр пирибербін, тіпче Хан Худай». Ол паза піди теен: «Хан Худай позының чонын чарғылып». ³¹ Тіріг Худайның холына кір парары хорғыстығ. ³² Алындағы тусты сағысха кириңер. Худай чарии сірерге урыл парғанда, сірер, ирее көп теге көрген ползар, уттырбаазар. ³³ Сірерге кізілернің көзіне күлгеннер, хыйыхтааннар, пірееде ідőк хыйыхтатчатхан кізілерге чөлөг поларға киліскен. ³⁴ Сірер мағаа, пиктегде полғанымда, полысқазар паза ис-пайынар пыластырғаннарында, ѡрінгезер: сірернің тигірде аннаң артық, хачан даа тоозылбас пайынар палырын пілгезер нооза. ³⁵ Сірернің тідімніг тудынызынар илбек сыйыхха турызар. Андағох ла полынар. ³⁶ Худайның көннін толдыраар паза Ол сірерге молчаан нимені алар ўчүн, тыстаныс ки-рек. ³⁷ Худай Пічиинде чоохталча нооза: «Түрче поларынаң кил-чен Худай килібізер. Ол орайлатпас. ³⁸ Арығ чүректіг кізі кирті-ністің сұлтаанда чуртири. Че ол Миннен хыйя полыбысса, Мин ағаа чёпсінмеспін». ³⁹ Піс хыйя айланыбысчатханнар паза ёлім алчатханнар санынаң нимеспіс. Піс, худыбысты арачылап алар ўчүн, пик киртінчебіс.

Киртініс ниме полчатханнаңар

11 Киртініс – ол ізенген нименің хайди даа толарын ікінчіле-бінчеткені паза көрінмес нимелернің сынында поларын чахсы пілчеткені полча. ² Пістің ёбекелерібіс киртіністері ўчүн Худайның көнніне кіргеннер. ³ Тиксі-тилекей Худайның сөзі хоостыра пүт парған. Анзын піс киртінізібіс пастьыра ізестіг пілчебіс. Піс көрчеткен ниме харахха көрінмес нимеден пүт парған. ⁴ Авель Худайға киртінген. Аннаң аның тайии Каиннинең артық полған. Авельнің киртінізін көріп, Худай аның арығ чүректіг полчатханын киречілеен. Аннаңар Худай аның тайиин алған. Авель ёл теге парған полза, аның киртінізі пүүнгі күнге теере піске көзідім полча.

⁵ Енох Худайға киরтінген. Ол, юлім көрбин, пу чирден қіт чөрбісken. Пірдеезі аны таап полбаан. Аны Худай Позынзар ал парыбысхан. Че Худай Пічинің киречіләзі хоостыра, Худай аны Позынзар алғалахтох, Енох Худайның көңніне кірген полған. ⁶ Киртінізі чох кізілернің пірдеезі Худайның көңніне кірбес. Худайзар килчеткен кізілер Аның парына паза Худайны тілеп-четкеннер Ағаа сыйыхадарларына ізенерге киректер.

⁷ Ной Худайға киরтінген. Худай хайдағ ниме поларын сизін-діргенде, Ной азын пос хараанаң көргелек тee полза, Худайның choғын истіп, керіп пүдір салған. Ол керіптеге позын паза сöбірезін ал халған. Пу ондайнаң Ной тилекейні ғарышлаан. Ол, киртінгенненер, ахтатхан.

⁸ Авраам Худайға киরтінген. Аннаңар Худай ағаа, позының чирін тастап, молчаан чирзеге парарға тееңде, Худайның choғын исken. Ол, хайдар даа парчатханың пілбин, чөрбісken. ⁹ Худай молчаан чирге кіліп, ол анда пасха хан-чирінің кізізі чіли чұртаан. Че андағ даа полза, ол киртінген. Ол анда отахта чұртаан. Исаакнаң Иаков^c таа ідёк чұртааннар. Оларға праизына Худай молчаа пирілген полған нооза. ¹⁰ Авраам Худайның сағызы хоостыра паза Аның күзінен пүткен пик тостегліг саар поларын сағаан.

¹¹ Сарра Худайға кириңген. Аннаңар ол, төл көрбес тee полған полза, позында пол парып, частығда пала таап алған. Ол Худай молчаана кириңеге ғарип тіп пілген. ¹² Аннаңар пала көрбес частығ Авраамнаң көп төл тараан. Аның төлі, тигірдегі чылтыстар, талай хазындағы хум осхас, көп санығ полған. ¹³ Піс choхтапчатхан пу кізілер, Худайға кириңіп ала, юл парғаннар. Олар Худай молчаан нимені саҳтап полбааннар. Молчаан нимелерні ырахтын на көріп, бірнендер. Олар постарын пу чирге килген пасха чонмыс тіп санааннар. ¹⁴ Іди сананчатхан кізілер чир-суғларын тілепчеткеннерін киречілепчелер. ¹⁵ Тастан парыбызыарға кілісken чирлеріненер ле сағынған ползалар, олар андар айланарчыктар. ¹⁶ Че олар артых, тигірдегі, чирні тілееннер. Аннаңар Худайға, олар Аны постарының Худайы тіп адапчатсалар, уйадыстығ нимес. Худай оларға саар тимнеп пирген нооза.

¹⁷ Авраам Худайға кириңген. Худай, аны сыйыхатап, Исаак оолғын тайыға салдыртханда, Авраам Аның choғын толдырара тимде полған. Худай Авраамға көп төл молчаан, Авраам, тізен, ғалғыс оолғын даа тайыға саларға тимде полған. ¹⁸ Худай,

тізен, ағаа піди теен полған: «Мин молчаан төлің Исаактаң тарир!». ¹⁹ Авраам, Худайға киректелзе, Исаакты өліглерден тірілдір полар тіп сағынған. Аннаңар, пасхали choохтаза, Исаак ағаа өліглерден нандыра пиріл парған.

²⁰ Исаак Худайға киртінген. Аннаңар ол, Иаковнан Исаулы алғап, килер тустарда көп ниме поларын молчаан.

²¹ Иаков Худайға киртінген. Аннаңар ўрир алнында ол Иосифтің оолларының полғанын на алғабысхан. Ол, тайағына тіреніп, Худайға пазырған.

²² Иосиф Худайға киртінген. Аннаңар ўрир алнында, Израиль чоны Египеттен парыбызырын choохтап, позының сöögін хада апарыбызырға сурыйған.

²³ Моисейнің іче-пабазы Худайға киртінгендер. Аннаңар аны төрееннен ўс айға читіре қазырғаннар. Олар, аның пасхачыл пала полғанын көріп, ханның час палаларны өдірерге пирген қахиинан хорыхпааннар. ²⁴ Моисей Худайға киртінген. Аннаңар ол, ёс парғанда, позын фараон хызының палазы аданарға хынминыбысхан. ²⁵ Ол иртісчеткен қазыхтың тадиин алғанча, Худай чонынан хада иреені көрерін таллап алған. ²⁶ Ол Христости ос-хас ирееленістерні Египеттің прай пайынан артық тіп санаан. Ол Худайның пирер сыйиин көрген нооза. ²⁷ Моисей, ханның қазырланарынан хорыхпин, киртінгені хоостыра Египеттен сұғыбысхан. Көрінмес Худайны көрген чіли, нандыра айланмасха пик пöгін салған. ²⁸ Киртінің хоостыра Пásха тіп адалчатхан ки-бір идіп, ізіктерні ханнаң таңмалап салған. Олім ағылчатхан Ангел, ханның көр салып, Израильнің тун оол палаларын өдір-беен. ²⁹ Киртінің хоостыра чонынан хада, Хызыл талайның түбі азыл парғанда, хуруғ чирче кис парыбысхан. Сүріс килген Еги-пет қаачылары, ідәк кизерге идіп, талайда пат парғаннар.

³⁰ Израиль чоны Худайға киртінген. Аннаңар Иерихон саар-ның ханаларын читі хати ибірібізіп, оларның инзеріл парғаның көр салған. ³¹ Чөрекі Раав Худайға киртін парған. Аннаңар ол китетеге чörчеткен Израиль кізілерін амырнан удурлаан паза аның соонаң киртінерге хынмаан кізілернең хада өдірт салбаан.

³² Хоза пірее ниме қоохтирга кирек пе? Гедеоннаңар, Варак-танар, Самсоннаңар, Иеффайданар, Давидтегер, Самуилденер паза ухаанчыларданар қоохтирга тус өфіл. ³³ Олар Худайға киртінгендер. Аннаңар хан-чирлерні чиңнегер, Худайның көнніне кірчеткен нимелер иткеннегер паза Худай оларға молчаан нимені

алғаннар. Олар ала парыстарның аастарын чаба тутханнар, ³⁴ хазыр көйчеткен оттарны ўзүрбісченер, хылыстан өлерінен арачыланып алғаннар. Оларның күс қоғы күске айлан парчан. Олар күстіг полып, чаалазығларда пасха хан-чирлерінің сиріглериң утып алғаннар. ³⁵ Ипчілер Худайға киরтін парып, өл парған туған-чағыннарын тіріг айландырып алғаннар. Пасхалары, постарын харибден позыдарынаң тоғыр саап, ирееледіп, тоозылғаннар. Олар, артых чуртасха тірілдірлеріне ізеніп, іди иткеннер. ³⁶ Паза пасхаларын, иреелеп, соғып, палғап, харибге одыртчаннар. ³⁷ Оларны тастарнаң чоо чаалаңаңнар, игесенең чара иғеченнер, иреелеченер, хылыснаң өдірченнер. Олар истебеен хой, össі теерізін кис чöрченнер, хызылчаннар, оларны сұрченер, хыйыхтаңаңнар. ³⁸ Пу тилекей андағ кізілерге турыстығ нимес. Олар хуу назыларзар, тағларзар тизіп, көндегай хайаларда, оймахтарда назынып чуртап чөргеннер. ³⁹ Олар киরтіністерін ізестіг киречілеңнер. Че Худай молчаан нимені оларға пирбеең. ⁴⁰ Худай піске хайдағ-да артых ниме пöгін салған. Худай оларны, піс чох ин артығына чидіп албазыннар тіп, іди иткен.

Худай хынчатхан кізіні хатығладча

12 Прай пу киречі полчатхан, толдыра киরтіністіг кізілер пістін ибіре көп. Аннаңар, харығ полчатхан нимені хыйа тастап, пісті тутчатхан назыхтаң позаңаңар, чарысчатхан чолбысты ізестіг иртібізеңер. ² Иисусха көреенер. Ол пістің кириңізібіті паставызып, аны толдыра итче. Аны сағыпчатхан ёріністі Иисус пілген. Че пастанап, Ол уйаттаң хорыхпин, кіресте иреे көрген. Амды, тізен, Ол Худайның он саринда одырча. ³ Ағаа нимені иртерге киліскенін сағысха алыңа. Назыхтығ чонға хыйыхтадып, хайди ирееленген. Аңзы сірерге, көннінерні түзірбин, маҳачы тудынарға полыссын.

⁴ Сірерге хан тöгілгенче назыхнан күрөзеге киліскелек. ⁵ Алай Худай сірерні, Позының оолларын чіли, часхарғанын ундут салғазар ба? «Оолғым, Хан Худайның түзеткеніне хайбин полба, Ол сині хатығладчатса, көнніңін түзірбе. ⁶ Худай хынчатхан кізіні түзетчे паза „оолғым“ тиен кізіні сохча». ⁷ Хан Худайның түзеткеніне сыдаштасаңар, пілінер, ол сірерні, Позының оолларын чіли, іди түзетче. Пабазы түзетпен пала пар ба? ⁸ Ноо даа паба-іче палаларын түзедедір. Аннаңар, Худай сірерні түзетпинчесте, сірер Аңзы ооллары нимессер, сурас палаларзар.

⁹ Паба-ічебіс пісті түзеткеннерінде, піс оларны улуғлаабыс. Улам тигірдегі Пабабыстың chioғын истерге паза ол ондайнаң чұртас аларға кирекпіс. ¹⁰ Пістің паба-ічебіс пос хынғанни ўр нимеске ле түзет салчаннар. Худай, тізен, піске туза идіп, Позы осхас ах-арығ поларыбыс ўчүн, пісті түзетчे. ¹¹ Пісті түзетчеселер, піс öрінминчебіс, че хомзынчабыс. Соонаң, тізен, түзетірген кізі, арығ чүректіг пол парза, ол сыйыхха амыр хоныхты алар. ¹² Аннаңар тұс парған холларының көдірібізіңер, пос пол парған чүллериңні хатырыбызынар. ¹³ Коні چолларча чөрінер: ахсапчат-хан кізі частыхпазын, че айдас пол парзын.

Худайның көңіне кірер ўчүн хайди чуртирга

¹⁴ Прайзынаң хада ынағ чуртирга, ах-арығ поларға күстеніңер. Иди полбаза, Хан Худайны пірдеезі көрбес. ¹⁵ Көрінер, Худайның паарсазынаң сірернің пірдеезі хал парбазын. Сірернің ара-нарда ачығ тамырлар ѿс парбазын. Олар ѡсчеткен чирлерде көп кізі ооларына оох парча. ¹⁶ Аранарада чөреечі алай Худайны улуғ-лабинчатхан кізі пол парбазын. Исав осхас кізілер пір азырал ўчүн улуғ оолның ўлұзін орнастырыбызарға тимделер. ¹⁷ Сірер пілчезер, соонаң ол пабазының алғазын аларға сағынған. Че иділ парған нимені түзет полбаан. Харах қазын төгіп ала паба-зына алданған даа полза, хыйа тасталған.

Пурунғы паза Нaa Молчаг.

¹⁸ Сірер чалыннап койчеткен Синай^c тағзар, чыплама харас-хызар, пүрүңкізер, хазыр чилге чағдааазар. ¹⁹ Пырғы табызына, хазыр ўнге дее килбеезер. Израиль чоны, ол ўнні ис салғанда, аны паза испеске тіп алданған. ²⁰ Олар «Мал даа пу таға чағдаза, тастарнаң чааладарға кирек» тіп чоохталчатхан қахығдан хорых-ханнар. ²¹ Прай пу нименің хорғыстығ көріміне сыйласпин, Моисей теен: «Хорғыып, халтырапчам». ²² Сірер, тізен, Сион тағзар, Тіріг Худайның саарынзар чит килгезер. Сірер көп ангеллер полчатхан тигірдегі Иерусалимзэр килгезер. ²³ Худайның тун палаларының тигірибінзер^c килгезер. Оларның аттары тигірде пазыл парғаннар. Сірер прай кізілернің Чарғычзы полчатхан Худайзар паза толдыра қахсы, арығ чүректіг кізілерінзэр килгезер. ²⁴ Сірер Нaa Молчагны пирген Иисуссар паза ханының қа-чырадызына килгезер. Аның ханы Худайдан пыро тастирданар сурынча. Ол хан Авельнің ѿс аларданар сурынчатхан ханынаң

тың хысхырча.²⁵ Көрінег зе, сірерзер айланчатхан Худайдан төдір полбаңар. Худайның пу чирдегі қахығларын choохтапчатхан Моисейні истерге хынмаан кізілер хатығлас чох халбааннар. Піс тее, тигірден choохтапчатхан Худайны испезебіс, улам хызааннадарбыс.²⁶ Ол туста Аның ўні чирні сілігібіскен. Ам, тізен, Ол сөс пирген: «Чирні ле нимес, тигірні дее ам даа хатап сілігібізербін».²⁷ «Ам даа хатап» теені прай чайаан нименің сілігіліп, чох иділеріненер ізестіг киречілепче. Андада сілік полбас ла ниме чат халар.²⁸⁻²⁹ Піс изелбес хан-чирін алчабыс. Аннаң алғыстап пілеенер. Алғыстап ала, Худайның көңніне килістіре Аның нымызына чөреңдер. Пістің Худайбыс прай нимені чох итчеткен чалын осхас. Аннаң Аны улуғлааңар паза Аннаң хорығааңар.

Тұғенци югредіг қоох

13 Удур-төдір, харындастар чіли, хынызыңар.² Иб-чұртыңар-ға чол чөрчеткен кізілерні кирчедіңер. Піреелері, іди идіп, постары даа пілінмин халып, ангеллеріні аалцы иттірлер.³ Харибдегі кізілерденер сағыныңар. Постарың пиктегде полған чіли, оларға сағыссыранар. Ирееленчеткен кізілерденер сағыныңар. Оларға, постарың ідәк ирееленген чіли, айаңар.⁴ Ирепчі палғалызын аарлаңар. Ирлері дее, ипчілері дее киরтістіг поларға киректер. Оралысха паза чөрекске сабылғаннарны Худай позы чарғылапча.⁵ Ахчаа сабылбанар, пар нимеे чөпсініңер. Худай Позы теен, хайза: «Сині халғыспаспын, сині тастабаспын».⁶ Аннаңар піске тідімніг choохтанарға чарир: «Худай мағаа полыс-ча. Мағаа пір дее нимеден хорығарға кирек чоғыл. Ыырчы мағаа хайдағ чабал ниме ит полар?»⁷ Устағчыларыңнанар сағыныңар. Олар сірерні Худайның сөзіне югреткеннер. Олар хайди чуртаанын паза ўреенін сағынып, олар киরтінген чіли кириңніңер.⁸ Иисус алышпинча: кичеे хайдағ полған, пүүн дее, хачан даа андағох.⁹ Өн-пасха паза пасхачыл югредіглерге сірерні сын чолдан апарыбызарға пирбенер. Ниме чирге алай чібеске тіп choохтапчатхан югредіглер нимес, Худай паарсазы чүректеріңні пик итсін. Андағ югредіглернен айғасчатхан кізілер олардан пір дее туза албинчалар.¹⁰ Иерусалимдегі храмның абыстарына пістің тайибыстан алған малның идін чирге чарабас.¹¹ Кізілернің қазыхтарының ўчүн ин улуғ абыс тайыға салылған малның ханының ин ызых орынзар апарчан. Малның иді, тізен, аал тастында ёртелчөн.¹² Аннаңар Иисус таа саар тастында ёлген. Иди Ол

Позының ханынаң кізілерні ахтаан. ¹³Саар тастынзар сыйғаанар паза Ағаа көрерге киліскең уйатты хада ўлезеенер. ¹⁴Мында, чир ўстүнде, піске сыйбыра чуртациян саар چоғыл. Піс пүдірілер саарны тілепчебіс. ¹⁵Иисустың пастыра Худайны сыйбыра сабландыраанар. Піс Худайның адын саблирбұс. Аңзы аастаң сыххан пістің тайибыс полар. ¹⁶Кізілерге чаҳсы идерге ундубаңар. Удур-төдір полызызынар. Иди иткені Худайның көнніне кірчеткен тайығ полча нооза. ¹⁷Устағчының چоғын истінер, ол теен нимені идінер. Оларға сірернің ўчүн Худайның алнында нандырығ тударға кирек. Аннаңар олар сірернің арачыланызыңардана сыйбыра сағынчалар. Оларның چоғын иссенер, олар тоғыстарын өрініп ала итчедерлер. Чоох испезенер, тоғыстарын мөніссіреп ала идерлер. Аңзы сірернің тузандарға полбас.

Сурыныстар паза алғастар

¹⁸Пістің ўчүн пазырынар. Піс хачан даа орта идерге күстенчебіс. Аннаңар пістің сағыстарыбыс пісті чарғылабинчалар. ¹⁹Худай мині сірерзер табырах нандыра ыссын тіп, улам тың пазырынар. ²⁰⁻²¹Иисус Худайның мөгі Молчан Позының ханынаң таңмалабысхан. Ол ондайнаң Ол Позының хойларының Илбек хадарчызы полыбысхан. Амыр пирчеткен паза Иисусты тірілдірібіскең Худай сірерні ноо даа чаҳсы кирекке пик итсін. Чахсы киректер идіп, сірер Аның көннін толдырчазар. Ол, тізен, Иисус Христостың пастыра сірерде тоғыс апарып, Позының көнніне кірер иде сірерні алыстырча. Иисусха хачан даа сабланыс ползын! Аминь^c.

Тұгенчі сөстер

²²Харындастар, мин сірерге пасхан сөстерні чүректеріне алынар тіп сурынчам. Пу пічиим тың узун нимес нооза. ²³Піліндер, Тимофей харындазыбыс харибден сыхты. Ол пу чағында минзер килзе, мин, сірернең тоғазарға парчатсам, аны хада алып аларбын. ²⁴Сірернің устағчыларына паза прай ах-арығ кізілдерге изен читірінегер. Италий чиріндегі харындастар сірерге изен читірчелер. ²⁵Сірерге прайзыңарға Худай паарсазы ползын. Аминь.